

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Ajankohtaiset ympäristöasiat LVM:ssä

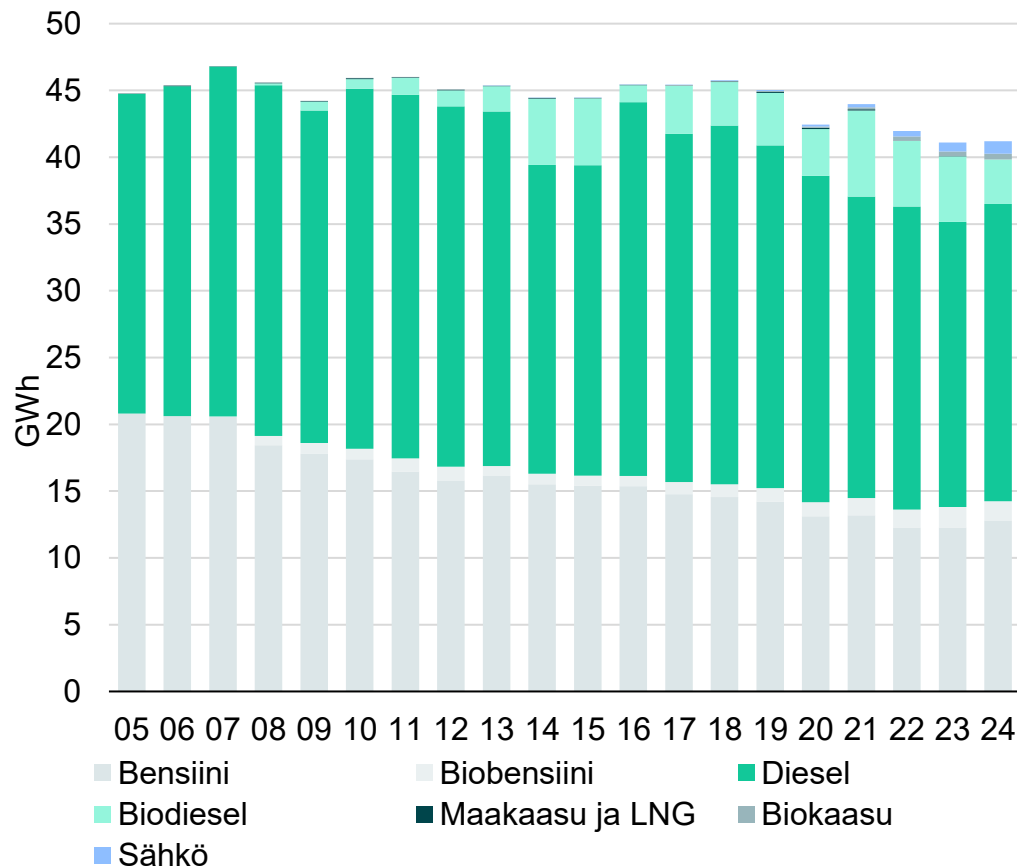
Tuuli Ojala, liikenneneuvos

Väyläviraston ympäristöiltapäivä 25.9.2025

Kansalliset ilmastosuunnitelmat

- Ilmastolain mukainen **keskipitkän aikavälin suunnitelma KAISU** valmistellaan vaalikausittain ympäristöministeriön johdolla
- Koskee taakanjakosektoria
 - Kotimaan liikenne (erit. tieliikenne) suurin taakanjakosektorin päästöjä aiheuttavista sektoreista
- **Kansallinen energia- ja ilmastostrategia** valmistellaan myös vaalikausittain työ- ja elinkeinoministeriön johdolla
 - Koskee kaikkia sektoreita
 - Kotimaan liikenteen osalta yhtenevä KAISUn kanssa
- Suunnitelmien lausuntokierrokset päättyivät elokuussa. Viimeistely syksyn aikana.

Liikenteen energiankäyttö ja khk-päästöt

- Kotimaan liikenteen päästöt kasvoivat vuonna 2024 n. 4 % vuoteen 2023 verrattuna
- Uusiutuvan polttoaineen käyttö väheni jakeluvelvoitteeseen tehtyjen muutosten vuoksi.
 - Jakelijat olivat ylitäyttäneet velvoitetta sääntelyyn nähden v. 2023 ja pystyivät hyödyntämään tätä vuonna 2024 lain sallimissa puitteissa.
- Sähköistyminen alkanut tulla näkyväksi liikenteen energiankulutuspaletissa

Taakanjakosektorin v. 2030 velvoitteiden saavuttaminen edellyttää lisätoimia

- Toimista linjataan uudessa keskipitkän aikavälin suunnitelmassa KAISU3:ssa
- Luonnos sisältää seuraavat toimet liikenteen päästöjen vähentämiseksi:

Puhtaiden kuorma-autojen hankintatuet 2026–2030, edellyttää määrärahapäätöksiä

Romutuspalkkiokampanja 2026–27, valmisteilla

Konversiotuet, edellyttää määrärahapäätöksiä

Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL)-sopimusten toimeenpanon jatkaminen 2024–2035

Julkisen jakeluinfran tukien jatkaminen, edellyttää määrärahapäätöksiä

Taloyhtiöiden latausinfra-avustus, edellyttää määrärahapäätöksiä

Sähkökäyttöisten työsuhdeautojen veroedun jatkaminen 2029 asti

EU:n sosiaalinen ilmastorahasto 1/2

- Osaa KAISU3:n toimista tarkoitus toteuttaa EU:n sosiaalisesta ilmastorahastosta
- Rahasto on perustettu EU-asetuksella tieliikenteen ja rakennusten kattavan päästökaupan vaikutusten lieventämiseksi vuosiksi 2026-32
- Rahoituksen kohteena ovat päästökaupan aiheuttamalle fossiilisen polttoaineen hinnannousulle haavoittuvat kotitaloudet, liikenteen käyttäjät ja mikroyritykset
- Rahaston käytöstä laadittava kansallinen suunnitelma
- Suunnitelmaa valmistellaan parhaillaan ja sen on tarkoitus tulla syksyn aikana lausunnoille

EU:n sosiaalinen ilmastorahasto 2/2

- Rahastoa koskeva asetus asettaa useita vaatimuksia rahoitettaville toimille:
 - Osoitettava kohdentuminen pääasiassa haavoittuviin ihmisryhmiin / yrityksiin
 - Edistettävä päästövähennyksiä
 - Eivät saa aiheuttaa merkittävää haittaa muille unionin ympäristötavoitteille
- Alustavat liikenteen toimet:
 - Romutuspalkkio pienituloisille
 - Raskaan kaluston hankintatuki mikroyrityksille
 - Joukkoliikenteen ml. kutsuliikenteen edistäminen, kävelyn ja pyöräilyn infratuki

EU:n ilmastotavoitteet ja toimeenpaneva lainsäädäntö

- Komissio antanut ehdotuksen 90 % päästövähennystavoitteen vuonna 2040 viemisestä EU:n ilmastolakiin (polku 2050 hiilineutraaliuden saavuttamiseksi)
 - EU:ssa neuvottelut jatkuvat
 - Kun tavoitteesta on sovittu, komissio antaa ls-esitykset sen toimeenpanemiseksi
- Vuoden 2030 55 %:n päästövähennystavoitetta toimeenpannaan 55-valmiuspaketin aloitteilla, liikenteessä:
 - Päästökauppa
 - Ajoneuvojen CO₂-raja-arvot
 - Vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfra-asetus
 - Uusiutuvien polttoaineiden käyttöä lento- ja meriliikenteessä edistävät asetukset
 - Uudelleentarkasteluita 2026-
- Komissio antamassa Kestävän liikenteen investointiohjelman syksyn 2025 aikana

Maailmanlaajuiset (IMO) meriliikenteen päästövähennys- keinot

lyhyt aikaväli (päätetty 2023)

- energiatehokkuus (EEXI, SEEMP)
- hiili-intensiteetti (CII)

keskipitkä ja pitkä aikaväli
(päätetään 2025)

- tekninen ohjauskeino
(polttoainestandardi)
 - taloudellinen ohjauskeino
(maailmanlaajuinen päästömaksu)
- ➔ **nettonollakehys** hyväksyttiin
alustavasti huhtikuussa 2025

IMOssa neuvoteltava khk-päästöjen vähennyskeino

- Lopullinen hyväksyntä/hylkääminen lokakuussa 2025
- Jos hyväksytään, astuu voimaan 2027 (maksuja aletaan kerätä 2028)
- Maksut kv. rahastoon, jonka tuotoilla tuetaan mm. siirtymää kestävämpiin aluspolttoaineisiin ja -teknologioihin
- Toimeenpanosta vastaavat lippu- ja satamavaltiot
- Maailmanlaajuiset toimet loisivat kv. meriliikenteeseen tasapuolisemman toimintaympäristön varmistamalla, että myös EU-sääntelyn ulkopuoliseen liikenteeseen kohdistuu ilmastotoimia
- Mikäli maailmanlaajuisesta keinosta päästään sopuun, EU:n sääntelyä tarkasteltava päällekkäisen sääntelyn välttämiseksi

Muuta ajankohtaista meriliikenteen ympäristöasioissa

- Merenkulun ympäristönsuojelulain muutoksilla (1116/2024) kielletään aluspäästöjä Suomen aluevesillä
 - 1.7.2025 alkaen avoimessa kierrossa toimivien rikkipesureiden pesuvedet ja käsitellyn käymäläjäteveden päästöt
 - 1.1.2029 alkaen suljetussa kierrossa toimivien rikkipesureiden pesuvedet
 - 1.1.2030 alkaen harmaan veden päästöt
- Merenhoidon toimenpideohjelman (YM vastuu) päivitys vuosille 2028-2030
 - LVM:n hallinnonalan toimet koskevat lähinnä vesiliikennettä, jossain määrin myös maaliikennettä (näkökulmina pohjavesi sekä rengasmelu- ja roska)
 - Sidosryhmät pääsevät kommentoimaan kaikkien tiimien toimenpide-ehdotuksia 15.11. jälkeen

Ympäristövaikutusten arvioinnin kehittäminen

- LVM:n hallinnonalan vaikutusarviointikyvyn tavoitetilä 2030: Luotettava, läpinäkyvä ja oikea-aikainen vaikutusarviointi tukee valmistelua ja päätöksentekoa
- Syksyllä 2025 vaikutusarviointityön kehittämisen toimenpidesuunnitelma
- Ympäristövaikutusten osalta
 - Jatketaan vaalikausittain toistuvien hankkeiden ympäristövaikutusarvioinnin menetelmien kehittämistä
 - Luonnon monimuotoisuusvaikutusten arvioinnin parantaminen
 - Ympäristövaikutusten huomioon ottaminen lainsäädännön ja strategisten dokumenttien laatimisen tasolla, toimenpiteiden vaikutusten arviointi

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos!